

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

були. Праця над цим триває постійно! Обираючи свою “другу половинку”, чоловік повинен запитати себе: “чи хочу я, щоб ця дівчина була матір’ю моїх дітей?”, а дівчина: “чи хочу я, щоб цей чоловік був батьком моїх дітей?” Ці запитання дають можливість подивитися на проблему пошуку з іншого боку. Вибравши супутника життя, потрібно пам’ятати, що умовою сімейного щастя є постійний діалог, терпеливість, мудрість.

Дошлюбний період – дуже приємний час, багатий на позитивні та емоційно насичені враження, який має велику психологічну значимість для благополуччя майбутнього подружжя. Основними психологічними завданнями цього періоду є формування реалістичного бачення партнера і прийняття його з усіма достоїнствами та недоліками, накопичення спільних переживань та вражень, пізнання одне одного, перевірка прийнятого рішення одружитися.

Висновки. Таким чином, готовність до створення сім’ї є складним психологічним утворенням, що детерменується багатьма взаємопов’язаними чинниками. Всі фактори готовності студентської молоді до створення сім’ї можна розділити на дві групи: внутрішні та зовнішні чинники. До першої групи, де розглядаються внутрішні фактори, відносяться: мотиви вступу в шлюб, психологічна сумісність партнерів, шлюбно-сімейні домагання, особливості темпераменту, відповідальність, емпатія. У другу групу, тобто в зовнішні фактори, включені: характеристики дошлюбного спілкування партнерів, матеріальне становище партнерів, вплив батьківської сім’ї, засобів масової інформації та вузу. Складна взаємодія цих чинників визначає, наскільки успішно буде складатися сімейне життя та наскільки гармонійними будуть взаємини у майбутнього подружжя. Перспективним напрямом дослідження у цій сфері є дослідження ролєвих очікувань та шлюбно-сімейних домагань у студентської молоді.

Список використаних джерел

1. Глазунов С. В. Сучасні чинники вибору шлюбної пари і деякі питання стабілізації подружніх стосунків. *Вісник Дніпропетр. держ. ун-ту: Соціологія. Філософія. Політологія.* Д., 1999. С. 123-128.
2. Дьоміна Г.А. Психологічні особливості самостійності юнаків в структурі особистісної зрілості щодо подружнього життя. *Вісник Інституту розвитку дитини.* Вип.25: [зб. наук. праць] К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. С. 138-144.
3. Дьоміна Г.А. Становлення особистісної зрілості молоді до подружнього життя як психологічна проблема у вітчизняній і зарубіжній психології. *Innovative processes in education: Collective monograph.* AMEETSp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P.40-48.

УДК 159.98.37.015.3-053.8

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ПЕДАГОГІВ

Подлящук Олеся, здобувачка ОС «магістр»
спеціальності 053 «Психологія», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Кулаков Р. С., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. В умовах трансформаційних змін у сучасному суспільстві проблема емоційного вигорання є досить гострою. Це визначається потребою у встановленні індивідуальних чинників і особливостей травмуючої дії емоційного вигорання на психіку людини. Також актуальність цього питання можна пояснити відсутністю надійної системи психологічних технологій запобігання розвитку синдрому емоційного вигорання. Особливого значення вивчення цієї проблеми набуває у педагогічній діяльності, незалежно від типу чи рівня акредитації закладу вищої освіти. Педагогічні працівники витрачають багато зусиль та енергії, щоб встановити довірливі стосунки із здобувачами освіти, продуктивні стосунки з колегами по роботі та адміністрацією закладу освіти, а також щоб зберігати врівноваженість власного емоційного стану та управляти своїми емоціями у діловому спілкуванні.

Зважаючи на це, **метою дослідження** стало теоретичне обґрунтування психологічних особливостей прояву синдрому емоційного вигорання у педагогічних працівників.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних наукових дослідженнях фіксується значне збільшення кількості педагогічних працівників, які відчувають себе знесиленими та емоційно виснаженими, що суттєво впливає на продуктивність їхньої професійної діяльності. Виходячи з того, що розповсюдження синдрому емоційного вигорання поступово набуває все більших масштабів, це зумовлює зростання інтересу до цього феномену науковців з різних галузей, і, в першу чергу, психологів. Цією проблемою дослідники активно займаються впродовж останніх десятиліть. Аналіз наукової літератури засвідчив, що проблема емоційного вигорання знайшла своє відображення у роботах як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, присвячених змісту та структурі синдрому емоційного вигорання (Л. М. Карамушка, С. Д. Максименко, В. Є. Орел, Полякова О. Б. та ін.), а також методам його діагностики (В. В. Бойко, Н. Є. Водоп'янова, С. Джексон, К. Маслач, О. С. Старченко та ін.).

Термін «вигорання» позначений у Міжнародному класифікаторі хвороб як наслідок тривалого невирішеного стресу на робочому місці [3]. Значна частина вчених вважають його хворобою, проте, починаючи з 2019 р. ВООЗ використовує цей термін лише у випадках, що пов'язані із професійною діяльністю, а тому «вигорання» класифікується як синдром. Та варто зазначити, що супутні симптоми цього синдрому впливають на стан нашого здоров'я і життя загалом, зокрема послаблюється увага, погіршуються стосунки, частіше виникають конфлікти, зменшується рівень задоволення життям.

Синдром емоційного вигорання означає фізичне, емоційне чи мотиваційне виснаження людини. Таке явище, зазвичай, описується як стресова реакція у відповідь на надмірні професійні, соціальні чи емоційні вимоги. Найчастіше це стається із людьми, що надміру віддано ставляться до професії, водночас нехтуючи певними сімейними обов'язками, власними інтересами, відпочинком. Відповідно, таке системне порушення рівноваги рано чи пізно призводить до синдрому емоційного вигорання, тобто, є наслідком стресу, який людина не може контролювати. Цьому передуює стан, коли людина підсвідомо накопичує негативні емоції, а не звільняється від них.

Одним з негативних наслідків зіткнення особистості зі складними умовами сучасного життя є поява емоційного вигорання - парадокс дезадаптації, що характеризується втратою індивідуального творчого настрою стосовно своїх вчинків, дестабілізацією міжособистісних стосунків у системі «людина-людина», прояви агресивності (дратівливість, страх, неспокій, тривога, гнів), психосоматичні розлади. Встановлено, що спеціалісти, які вимушені в силу своєї професійної діяльності мати багато контактів з іншими людьми (психологи, викладачі, соціальні працівники, юристи, лікарі тощо), частіше відчувають емоційне вигорання та його наслідки, оскільки вони зазнають значні нервово-психічні навантаження. Нейропсихологічний тиск на роботі проявляється як емоційна втома. В результаті цього змінюється поведінка, почуття, мислення та здоров'я людини. Змінюється її ставлення до себе, до професійної діяльності та до оточуючих [2].

Полякова О. Б., яка розглядає емоційне виснаження як головний фактор синдрому емоційного вигорання у поєднанні фізичного, емоційного та когнітивного виснаження або стомлення [6].

Згідно з ВООЗ, існує три основні симптоми емоційного вигорання:

- почуття виснаження або втоми: призводить до порушення сну, зниження імунітету, проблем із концентрацією уваги;
- інтелектуальна й емоційна дистанція з роботою: відчуття негативу та цинізму відносно ситуацій, пов'язаних із роботою, відірваність від колективу, відсутність мотивації, негативне сприйняття реальності;
- зниження професійної ефективності: відчуття неспроможності справитися зі своїми робочими обов'язками, внаслідок цього з'являються сумніви у власних здібностях і компетентності [4].

До основних факторів, що призводять до формування емоційного вигорання, належать:

- особистісний (емоційна ригідність, низька самооцінка, дуже висока або дуже низька мотивація до успіху, високий рівень емпатії, реакція на стресові ситуації, вік, досвід роботи);
- рольовий (невизначена роль, невдоволення професійним та особистісним зростанням, низький соціальний статус);
- організаційний (нестабільна заробітна плата, графік роботи нерегулярний, конфлікти з колегами та керівництвом) [5].

У даний час існує декілька теорій, що виділяють стадії емоційного вигорання. Дж. Грінберг пропонує розглядати емоційне вигорання як п'ятиступеневий прогресуючий процес:

- перша стадія – «медовий місяць». Працівник зазвичай задоволений роботою і завданнями, відноситься до них з ентузіазмом;
- друга стадія емоційного вигорання «нестача палива». З'являються втома, апатія, можуть виникнути проблеми зі сном;
- третя стадія емоційного вигорання (хронічні симптоми). Надмірна робота без відпочинку, приводить до таких фізичних явищ, як виснаження і схильність до захворювань;
- четверта стадія емоційного вигорання (криза). Як правило, розвиваються хронічні захворювання, а результаті чого людина частково або повністю втрачає працездатність;
- п'ята стадія емоційного вигорання «пробиття стіни». Фізичні і психологічні проблеми переходять в гостру форму і можуть спровокувати розвиток небезпечних захворювань [1].

Дж. Грінберг виділив п'ять етапів наростання психічної напруги, пов'язаної з професійною діяльністю, і позначив їх як «стадії емоційного вигорання»:

1. Людина задоволена своєю роботою. Але постійні стреси поступово зменшують енергію.
2. Спостерігаються перші ознаки синдрому: безсоння, зниження працездатності та часткова втрата інтересу до своєї справи.
3. На цьому етапі людині так важко зосередитися на роботі, що все виконується дуже повільно. Спроби «надолужити згаяне» перетворюються в постійну звичку працювати пізно ввечері або у вихідні.
4. Хронічна втома проектується на фізичне здоров'я: знижується імунітет, простудні захворювання перетворюються в хронічні, проявляються «старі» болячки. Люди на цьому етапі зазнають постійного невдоволення собою й оточуючими, часто сваряться з товаришами по роботі.
5. Емоційна нестабільність, занепад сил, загострення хронічних захворювань – це ознаки п'ятої стадії синдрому емоційного вигорання [7]. Якщо нічого не робити і не починати лікування, то стан людини буде лише погіршуватися та може перерости в глибоку депресію.

Діяльність педагогів вважається професійною діяльністю, котрій характерна висока емоційна напруга. Невід'ємною частиною професійного досвіду педагогічних працівників є стресові ситуації, що часто створюють стають загрозою для їхнього психічного здоров'я. Стресогенними факторами професійної діяльності сучасного педагога можна вважати:

- відповідальність за здоров'я та результати навчання дітей;
- необхідність постійного підтвердження власного рівня кваліфікації;
- напруженість і мінливість умов діяльності;
- емоційність діяльності;
- постійна робота уваги;
- необхідність безперервного логічного і психологічного аналізу ситуацій;

- робота з людьми;
- конфліктні ситуації серед учнів, з їхніми батьками, з колегами по роботі та керівництвом закладу освіти.

З огляду на вище сказане, у соціумі до особистості педагогічного працівника висуваються високі вимоги.

Причин виникнення професійних деформацій у педагога досить багато. У кожній особистості емоційне вигорання може проявлятися по-різному. І, в першу чергу, це залежить від індивідуальних психологічних особливостей людини (стресостійкості, типу темпераменту, мотивації та ін.), а також від професійних особливостей (стаж, матеріальні аспекти, відносини в колективі, кар'єрне зростання та ін.). Професія педагога напряму пов'язана із формуванням особистості дитини, її вихованням та навчанням. Тому важливо не допустити розвитку професійної деформації.

Вчитель, викладач, відчуваючи симптоми емоційного вигорання, часто намагається на власний розсуд подолати ситуацію. Він починає уникати своїх колег, фізично і думками дистанціюватися від них. проявляти негативізм, починає сприймати ситуацію як «безнадійну». Стає все важче і важче знаходити рішення проблем. І, як наслідок, педагог може залишити свою посаду чи взагалі прийняти рішення піти із професії.

У педагогічних працівників можуть спостерігатися такі психофізичні симптоми: відчуття постійної втоми не лише ввечері, а і вранці; безпричинний головний біль; збільшення чи зменшення ваги тіла; безсоння вночі та бажання спати упродовж усього дня; зниження зовнішньої та внутрішньої сенсорної чутливості (погіршення зору, слуху, нюху і дотику, втрата внутрішніх тілесних відчуттів) [9].

Чинником, що впливає на вигорання, є індивідуальні особливості нервової системи і темпераменту. Особливо швидко вигорають інтроверти, індивідуально-психологічні особливості яких не узгоджуються з професійними вимогами комунікативної професії. Вони не мають надлишку життєвої енергії, характеризуються скромністю і сором'язливістю, схильні до замкнутості та концентрації на предметі професійної діяльності [8]. Саме вони здатні накопичувати емоційний дискомфорт без «скидання» негативних переживань у зовнішнє середовище. Також швидше вигорають працівники зі слабкою нервовою системою та ті, які схильні до ідеалізму. До синдрому емоційного вигорання більше схильні люди, які відчувають постійний внутрішньоособистісний конфлікт у зв'язку з роботою.

Синдром емоційного вигорання – недуга, на яку, на жаль, не завжди звертають увагу. Люди часто не вважають за потрібне починати лікування. Вони думають, що їм просто досить трохи «напружитися» і доробити нарешті ту роботу, яка накопичилася, всупереч перевтомі та душевному занепаду. І в цьому полягає їхня головна помилка.

Висновки. Стресовий характер професійної діяльності педагогічних працівників негативно впливає на їхні психічні стани, що зумовлює цілу низку негативних соціально-психологічних наслідків у професійній сфері. До них належать: зниження задоволеності працею, погіршення соціально-психологічного клімату в колективі, професійне вигорання.

Список використаних джерел

1. Грінберг Дж. Управління стресом. Санкт-Петербург : Пітер, 2002. 496 с. (рос. мовою).
2. Дудяк В. Емоційне вигорання. Київ : Главник, 2007. 128 с
3. Емоційне вигорання або синдром двадцять першого століття. URL : <http://surl.li/fsjis> (дата звернення: 23.02.2023).
4. Емоційне вигорання на роботі. 8 способів впоратися з синдромом. URL : <http://surl.li/fsiyu> (дата звернення: 13.03.2023).
5. Зайчикова Т. В. Вплив синдрому «емоційного вигорання» на професійне становлення педагога. *Теоретико-методологічні проблеми генетичної психології*: матеріали міжнар. наук. конф., присвяченої 35-річчю наукової та педагогічної діяльності академіка С. Д. Максименка м. Київ, 17-18 грудня 2001 р. Київ, 2002. С. 131-135.

6. Піговська С. Профілактика синдрому професійного вигорання. *Психолог*. 2011. № 14-15. С. 49-54.
7. Психологічна профілактика синдрому «емоційного вигорання» у курсантів вищих навчальних закладів МВС України. URL : <http://surl.li/fsj1q> (дата звернення: 14.03.2023).
8. Скот Д. Конфлікти, способи їх розв'язання. Київ, 1991. 57 с.
9. Хронічна втома – ще не хвороба, але вже й не здоров'я. URL : <http://surl.li/fsjhy> (дата звернення: 25.02.2023).

УДК [159.922.86-056.49:316.613.434]:615.85.7

ПСИХОКОРЕКЦІЯ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ АРТТЕРАПІЇ

Пристаплюк Світлана, здобувач ОС «магістр»

спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), 4 курс, РДГУ
Науковий керівник: Павелків В.Р., доктор психологічних наук, професор

Постановка проблеми. Повномасштабна війна в Україні наклала відбиток на всі вікові категорії людей, але саме діти підліткового віку (приблизно з 11 до 19 років) є однією із найвразливіших категорій. Оскільки підлітки ще не мають власної, чітко сформованої системи поглядів, життєвих цінностей, моральних переконань та самооцінки, під впливом травматизуючих подій та гострого стресу вони можуть реагувати на події і ситуації по-різному. Однією із можливих реакцій є агресивна поведінка - злісні жарти і насмішки, використання ненормативної лексики, зухвалість, фізична агресія, використання образливої міміки і жестів.

Оскільки, зачасти, при наявності проблем, підлітки замикаються в собі, психологи та психотерапевти не лише в Україні, а й по всьому світу широко використовують засоби арт-терапії з метою психокорекції проблемної поведінки. Адже завдяки використанню творчості арт-терапія допомагає втілювати свої емоції, переживання і проблеми використовуючи такі підручні засоби як: папір, олівці, фарби, тканини і т.д.. У зв'язку з цим процесом в кінцевому етапі відбувається полегшення, адже підліток ніби «виговорується» і проживає свої емоції, негативна енергія трансформується і знаходить вивільнення, що сприяє звільненню особистості від напруги.

Мета дослідження. Дослідити вплив арт-терапевтичних засобів на психо-емоційний стан підлітків під час кризових та травматизуючих ситуацій (умови війни), використання арт-терапії в психокорекції агресивних проявів поведінки підлітків.

Виклад основного матеріалу. В підлітковому віці діти проживають складні біологічні та психологічні зміни організму. Найменша зміна в оточуючому середовищі може викликати агресивну (деструктивну) поведінку, тим більше такі травматизуючі події, як війна, вимушене переселення, життя під окупацією, безпосередня загроза життю і здоров'ю, розлука з близькими, безпосереднє, чи опосередковане переживання насилля. Аналізуючи теоретико-методологічні джерела з теми агресивної поведінки підлітків бачимо, що не існує єдиного визначення для поняття «агресія», чи «агресивна поведінка». Науковці підходять до визначення цих понять з різних точок зору.

Так, Зігмунд Фройд висунув «теорію двох інстинктів». Її суть в тому, що кожна людина має два інстинкти: інстинкт життя та інстинкт смерті. Інстинкт життя дозволяє генерувати енергію, власне, до життя, до розвитку та росту особистості. Натомість інстинкт смерті, навпаки, запускає процеси спрямовані на самознищення людини. Виявом інстинкту смерті являється агресія спрямована на навколишній світ та оточуюче середовище [1].

В термінологічному словнику агресія визначається як поведінка індивіда, чи групи спрямована на спричинення фізичної, чи моральної шкоди, або знищення людини [2; 36].

Загально, в психології, агресією називають таку поведінку, що має на меті заподіяти іншій людині будь-яку шкоду: психологічну, матеріальну, чи фізичну. Агресивна поведінка

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку...	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150